

NIEUWSBRIEF

‘MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN’

jaargang 3, nummer 9,

maart 2010

Uitgave van de ‘Mgr. Schraven Stichting’

BELANGRIJKE VONDST IN ARCHIEF:

Details over de moord op Mgr. Schraven en gezellen:

Onlangs werd een belangrijke vondst gedaan in het archief van het Generaal Bestuur van de Trappisten in Rome. Het betreft een brief van de Belgische pater trappist Struyven, die hij stuurde aan zijn familie op **21 februari 1938**, 4 maanden na de moord op Mgr. Schraven en gezellen. Pater Struyven was woonachtig als monnik in het Trappistenklooster, dat indertijd

met behulp van Mgr. Schraven werd gesticht te Ho'tan op 3 kilometer afstand van Chengtingfu. De monniken zouden op uitnodiging van Mgr. Schraven hun toevlucht nemen tot zijn missieresidentie bij de komst van het Japanse leger. Ze stuurden alvast de zieken vooruit. Hun overste was pater Robial, die daarom wél met Mgr. Schraven vermoord werd. Bij aankomst van het Japanse leger waren de monniken van het klooster te laat om nog naar de stad te vluchten. Ze bleven in hun klooster en hen overkwam helemaal niets! Het is bekend dat bedelaars tijdens de moord in de omgeving aanwezig waren en zagen hoe het gebeurde. Blijkbaar heeft pater Struyven bijgaand getuigenis uit de mond van een van

hen opgetekend.

De voetnoten zijn niet van pater Struyven zelf, maar toegevoegd ter verklaring.

(Met dank aan Wiel Bellemakers.)

(Op de foto ziet u links Wim Brinkmans uit Meterik en rechts Mariet Huyts-Görtz uit Voerendaal en in de verte haar man Harrie Huyts; in het midden: Harrie Jaspers)

Zeer dierbare Emile en dierbare anderen,

Enkele details over de massamoord van Cheng-Ting-Fu: op de 8ste oktober in de morgen werd de stad met middeleeuwse muren bestormd. Meteen kwam de plundering op gang. Op de missie die in zijn gehele omvang een kwart van de stad in beslag neemt (in gewone tijden wonen er 1.000 bewoners: priesters, religieuzen, weeshuis, ziekenhuis enz...) had een groot aantal christenen en heidenen zijn toevlucht genomen. De plundering gaat gewoonlijk gepaard met verkrachting van vrouwen. Monseigneur en de priesters hadden heel wat moeite om de religieuzen en de vluchtelingen te beschermen. Verschillende keren richtten zij zich tot de Japanse commandant, die iedere keer, vriendelijk, officieren ter plaatse stuurde. De plundersaars waren woedend. Tegen 12 uur kleedden zij een pater Trappist² van 73 jaar helemaal uit. Deze zo mishandelde goeie pater ging in de vroege avond al voor het avondeten naar bed en ontsnapte zo aan de dood. Verschillende soldaten werden dood geschoten.

's Avonds om 7 uur, drongen de soldaten tijdens het avondeten de residentie binnen en blinddoekten alle aanwezige Europeanen (9). Over hun lot was geen twijfel meer mogelijk.

De procurator³ die met de soldaten geprobeerd had te onderhandelen, zei hardop: "Deze keer zullen wij er niet aan ontsnappen; ons blijft niets anders over dan ons bij O.L.Vrouw aan te bevelen".

Zij werden op een vrachtauto geladen en op 800⁴ meter afstand van de residentie met vuistslagen vermoord. De arme orgelbouwer⁵ werd bijgestaan door de pastoor van de kathedraal⁶ en een pater trappist⁷. Zij werden samen verbrand. Men vond bij de brandstapel het hoofddekse van de pastoor terug, die helemaal onder het bloed zat . Op de brandstapel werden ook nog gevonden de rozenkrans van de Pater⁸ en de knopen van de broek van de orgelbouwer. Monseigneur bleef het langst in leven. Hij was nog niet dood, toen hij op de brandstapel werd gegooid. Hij zuchtte met luide stem: "Mijn God, mijn God"; de heidenen, die het schouwspel bijwoonden, begrepen: "Mong Tié", wat wil zeggen "groot?". Verschillende keren begoten ze hem met petroleum, maar het vuur vatte moeilijk vlam. Monseigneur leed veel; op het einde gooide men benzine op de brandstapel, een grote vlam schoot omhoog. Langzaam viel het gekerm van pijn weg en de ziel van Monseigneur steeg op

¹ Een vergissing. Het gebeurde op de 9de oktober.

² Pater Albericus.

³ Pater Eugène Antoine Bertrand uit Aurillac Frankrijk.

⁴ Elders spreekt men steeds over 300 meter.

⁵ De heer Biscopitch (Slowakije).

⁶ Pater Lucien Charny uit Melun Frankrijk was tevens overste van de residentie.

⁷ Pater Emmanuël Robial uit Frankrijk (abdij La Trappe Normandië).

⁸ Pater Robial

als een heerlijk ruikend brandoffer⁹. Alleen een stuk been is van hem overgebleven. Verder vond men zijn lorgnet terug: het glas was gesmolten, alleen het montuur bleef over.

Sinds deze gebeurtenis is een uitzonderlijke bekeringsgolf in het vicariaat op gang gekomen (...). Een troost is dat geen enkele vrouwelijke religieus of vluchteling werd verkracht

De gebeurtenis heeft een geweldige indruk gemaakt in de hele streek. Zelfs de Japanse commandant zei dat zij als martelaren van de christelijke liefde gestorven zijn¹⁰.

⁹ Hier verwijst pater Struyven naar de liturgie van de H. Mis: 'Moge deze wierook opstijgen als een heerlijk reukoffer... Moge de Heer deze wierook zegenen en als een zoete geur aanvaarden'. Je moet je niet gaan realiseren hoe het daar in werkelijkheid geroken heeft. Voor pater Struyven is het dan ook iets totaal anders. Hij wijst op de marteldood door het vuur waardoor deze mannen hun leven offerden voor anderen..en dat is aangenaam in Gods ogen, of, zoals Jezus zegt:'er is geen groter liefde dan zijn leven geven voor anderen'.

¹⁰ Hier zal waarschijnlijk bedoeld zijn de katholieke Japanse kolonel Yokoyama die het Japanse onderzoeksteam leidde in opdracht van de Japanse autoriteit.

Een afdruk van Mgr. Schraven in bisschoppelijk gewaad is onlangs terug gevonden in het familie archief van de familie Görtz in Baarlo. Zijn zus Philomena was daar getrouwd met Theo Görtz. Mogelijk een opname bij gelegenheid van zijn bisschopswijding in 1921. Hij schrijft dat er zeker 100 foto's werden gemaakt, maar er zijn er slechts 2 bekend!

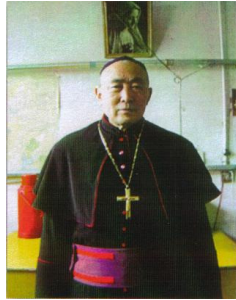
DE MIDDELEEUWSE MUREN VAN CHENGTINGFU

In bovenstaande brief is sprake van de middeleeuwse muren van de stad. Afgelopen september mochten de China-reizigers op de terugweg bij het verlaten van de stad alleen vanuit de bus even een blik werpen op enkele restanten van die ommuring. Deze muren waren wel 10 meter hoog. Je kunt je zo beter voorstellen dat de Japanners 3 dagen nodig hadden om de stad te veroveren, al was tegen de bombardementen door vliegtuigen niets bestand, ook geen middeleeuwse muren.

CHINESE OPVOLGER MGR. SCHRAVEN NOG STEEDS VAST

Maandenlang hebben familie en katholieke gelovigen van het bisdom de Chinese

autoriteiten gevraagd om de vrijlating van Mgr. Jia, de ondergrondse opvolger van Mgr. Schraven. Men hoopte dat dit zou gebeuren bij gelegenheid van Chinees Nieuwjaar. Wel werden twee priesters vrijgelaten, onder wie de vicaris-generaal van Mgr. Jia. Op 30 maart 2009, juist toen in Rome de China Commissie in het Vaticaan bijeen kwam, werd Mgr. Jia gearresteerd. Het Vaticaan vroeg toen direct om zijn vrijlating. Volgens Chinese bronnen verkeert Mgr. Jia in goede

gezondheid en is hij helder van geest. In december mocht een neef van de bisschop hem bezoeken. Tijdens zijn detentie mag Mgr. Jia de H. Mis lezen en kan hij over leesmateriaal beschikken.

Nog twee andere bisschoppen zitten in China opgesloten. Tientallen ondergrondse priesters zitten in gevangenissen of werkkampen. Daarnaast worden tientallen ondergrondse bisschoppen geïsoleerd.

EEN VEEL GESTELDE VRAAG: WAAROM NU PAS AANDACHT VOOR MGR. SCHRAVEN?

Een terechte vraag, die regelmatig opduikt in gesprekken met belangstellenden. Aandacht is er altijd al geweest, alleen niet in de mate zoals het nu gebeurt. Met name verdient genoemd te worden de heer Johan Schraven uit Velp die heel zijn leven geprobeerd heeft anderen te bewegen tot meer aandacht. Hij bleef een roepende in de woestijn. Zestig jaar na de moord in 1997 werd in bescheiden kring aandacht besteed aan deze massamoord in Lottum. En pas na de zeventigjarige herdenking kwam een grotere beweging op gang die resulteerde in de oprichting van de Mgr. Schraven Stichting.

Dit is wat in Nederland gebeurde. We weten dat ook in Frankrijk aandacht is gebleven voor de moord van 1937. Maar ook hier zeer bescheiden.

Een andere ontwikkeling vindt plaats in China zelf. De massamoord van 1937 vindt plaats tijdens de Japanse bezetting van China. In dit land woedt al jarenlang een burgeroorlog. Niet bepaald een tijd voor aandacht voor Mgr. Schraven. Na het vertrek van Japan uit China komt er een einde aan de burgeroorlog met de vestiging van het communistische bewind in 1949. Alle Europese missionarissen werden het land uit gestuurd en de relaties met het buitenland bevroren. Ongeveer 30 jaar lang is China afgesloten van de buitenwereld. Pas begin 80-er jaren zet een dooi in en geleidelijk aan wordt ook de kerkelijke deur op een kier gezet. De kerk moet weer van de grond af worden opgebouwd. De verdeeldheid in ondergrondse en bovengrondse kerk werkt daarin nog eens extra belemmerend. Af en toe dringen familieleden en buitenlandse Lazaristen tijdens (toeristische) reizen tot Chengtingfu door. Met name moet genoemd worden de pelgrimsreis van de Lazaristen in 1997 naar het graf van Mgr. Schraven en gezellen Langzaamaan komen Mgr. Schraven en gezellen weer in beeld. En dan verschijnt in 2005 in China het boekje over Mgr. Schraven bij gelegenheid van de 25-jarige bisschopswijding van zijn ondergrondse opvolger Mgr. Julius Jia. In Nederland

wordt men wakker geschud, vooral door de oproep tot zaligverklaring. De vraag dringt zich sterk op: 'Kunnen wij China niet helpen in die oproep?'

Een andere factor die parten heeft gespeeld is ongetwijfeld de grote onzekerheid die tot voor kort gehangen heeft over het ware motief van de moord: waren Mgr. Schraven en gezellen slechts oorlogsslachtoffers of was er meer. Recentelijk onderzoek in archieven heeft daar een duidelijker licht op geworpen.

Deze ontwikkelingen samen hebben geleid tot de huidige aandacht. Blijkbaar is nu pas de tijd er rijp voor.

De Chinese Kelk van Pater Vincentius

De Chinese kelk van Mgr. Schraven is door de Mgr. geschonken aan pater Vincentius Hermans bij gelegenheid van zijn Priesterwijding op 13 april 1936.

Pater Vincentius Hermans was een neef van Mgr. Schraven, jongste zoon van zijn oudste zus Maria en op 12 september 1907 geboren als Joseph Maria Franciscus te Broekhuizenvorst (op de boerderij 'Op Wis' waar Frans Schraven opgroeide). Op 14 oktober 1927 deed hij zijn intrede bij de monnikengemeenschap van de Trappisten in Achel (B.) Hij kreeg koos als kloosternaam Vincentius, verwijzend naar Vincentius à Paulo, stichter van de congregatie van de Lazaristen en naar de verschillende Lazaristen in zijn familie, onder wie Mgr. Schraven en zo ging hij met de naam Vincentius door het leven.

Aan de onderkant van de kelk is te lezen, dat deze kelk in 1980 is gerestaureerd door: Adrian Hamers Schraven in New York, U.S.A. Adrian Hamers was edelsmid en afkomstig uit Tilburg, waar hij trouwde met Mathilde Hamers-Schraven, dochter van Henri Schraven, neef van Mgr. Zij vond het een eer deze kelk kosteloos te restaureren. De in Amerika wonende nicht van pater Vincentius, Jackie Mc Govern-Hermans, nam de kelk daarvoor mee naar New York. Import van kunst in Amerika was geen probleem. Echter de export van kunst uit Amerika is dat wel! Het was een heel avontuur de gerestaureerde kelk weer in Achel terug te krijgen! Maar het lukte via een list.

De kelk is opgebouwd uit 3 delen. De beker, het handvat en de voet. De basis is van goud met ingelegd emailen. Deze kelk is in China gemaakt volgens de bekende cloisonné stijl. Het bovenste gedeelte van de beker is glad goud, halverwege in goud een versiering van kroontjes. Onderaan de beker in emailen belegd, witte basis met gouden sterretjes en 3 symbolen, die ook weer in de voet terug te vinden zijn, te weten: Het kruis, JHS en het Lam Gods.

Het kruis. JHS betekent Jesus hominum salvator, Jezus de verlosser van de mensen. Het Lam Gods betekent overwinnend en zegevierend. Het Lam Gods staat symbolisch voor het offer van Christus.

Het handvat (het tussenstuk) bestaat vrijwel geheel uit emailen, waarin 6 uitstulpingen zijn, in rondjes met kruisafbeeldingen. Daarom heen witte emailen met gouden sterretjes.

De voet bestaat uit 6 onderdelen, afwisselend een afbeelding in goud de druiven, verwijzend naar de wijn. Wederom het kruis in emailen, vervolgens in goud het Lam Gods met onderin de afbeelding de 7 zegels van het boek Openbaringen van de apostel Johannes. In emailen opnieuw JHS, zoals ook boven op de beker voorkomt. Dan in goud de korenaren, verwijzend naar het brood. Als laatste in emailen het Lam Gods zoals in de beker van deze kelk staat afgebeeld.

De kelk wordt nu zorgvuldig bewaard in de abdij van de Achelse Kluis te Valkenswaard. Het schaalteje (pateen) ontbreekt. De kelk is niet meer in gebruik sinds pater Vincentius in 1993 overleed. Hij ligt op het kerkhof van de Achelse Kluis begraven.

Paula Görtz/Marja Leyten-Schraven (werkgroep memorabilia), Vincent Hermans.

N.B. Er is een tweede Chinese kelk, geschenken door Mgr. Schraven aan de parochie van de H. Familie in Tilburg, bij zijn bezoek aan de familie Schraven-Eijsbouts in 1925. Daarover een volgende keer.

Secretariaat Mgr. Schraven Stichting: Kloosterstraat 54, 6369 AE Simpelveld tel. 045-544 54 19 t.n.v. Vincent Hermans

Email: stichting.mgr.schraven@gmail.com

Bankrekening Mgr. Schraven Stichting: nummer 1481 75 341 Rabobank te Venray.

Voor betalingen buiten Nederland:

IBAN nummer: NL74rabo0148175341

BIC code: RABONL2U